

Školitelský posudek na diplomovou práci

Druhotné pohlavní ornamenty a ektoparazité vlaštovky obecné *Hirundo rustica*

Vlaštovka obecná patří k notoricky známým druhům pěvců a je také ikonickým objektem studia pohlavního výběru. Čestnost signalizace kvality prostřednictvím druhotných ornamentů samců, její udržení, a role parazitů v celém procesu, je hojně diskutovaným tématem evoluční biologie po již více než 35 let. Vlaštovka obecná stála v centru pozornosti studia vztahu mezi parazity a ornamentací a studie na tomto druhu přispěly nemalou měrou ke konceptualizaci teorie *parasite-mediated sexual selection* v její krystalické formě. Kupodivu, pokud kriticky zhodnotíme dosavadní učebnicové poznatky o vztahu ornamentace a parazitace u vlaštovky, zjistíme, že jsou založeny na pouze několika málo populacích, a převážně vychází z dílny jediného autora a jeho následovníků. Tato diplomová práce měla za cíl analýzu dat získaných v jiné, dosud nestudované, populaci vlaštovek. Vzhledem k relativní komplexnosti shromážděných dat se nejednalo o lehký úkol.

Před několika lety jsem neuvažoval, že bychom se výzkumem ektoparazitů u vlaštovek zabývali. Chyběly zkušenosti a bylo mnoho jiných témat. Pomohlo ovšem navázání spolupráce s týmem R. Safran z Coloradské univerzity. Pobyt jejích studentů na našich lokalitách nás obohatil právě o metodické aspekty sběru dat o parazitech. Eliška si osvojila metodiku „u zdroje“ a po sladění odhadu početnosti ektoparazitů (především roztočů na peří) s americkými kolegy pokračovala ve sběru dat v dalších letech (2014-2016), přičemž rok 2015 je rokem, ve kterém bylo prohlédnuto nejvíce jedinců, a který také tvoří základ předložené diplomové práce. Jak vyplývá z výše uvedeného, byla to právě Eliška, kdo byl výlučně zodpovědný za sběr dat o parazitech. V rámci populace byla shromažďována i detailní data o průběhu párování, hnízdění, reprodukční investici, kondici a ornamentaci jedinců, přičemž Eliška na sběru těchto údajů též aktivně participovala. Osvojila si tak mnohé metodické postupy, jako například dlouhodobý monitoring ptačích hnízd, odběry krve a především pak analýzu krevního obrazu, kterou využila i ve své diplomové práci.

Původním záměrem práce bylo meziroční srovnání s využitím všech dostupných údajů. Ukázalo se ovšem, že i data z jednoho roku poskytují dobrý obrázek, dostatečnou velikost vzorku, a je možno je analyzovat jednodušeji, což vyhovovalo účelům diplomové práce. Eliška se snažila, pokud možno, si vše spočítat sama, přičemž ji bylo jen občas nutno trochu korigovat či usměrnit. I zde tedy projevila velkou dávku samostatnosti. Jako školitel se nebudu pouštět do výčtu nedostatků práce, to přenechám oponentovi. Konstatuji pouze, že diplomanti často začnou s vervou psát úvod práce, ale neuvědomí si, že je třeba si nechat adekvátní čas i na další části práce. Důsledkem mohou být některé formální nedostatky, které se zde již nepodařilo odstranit. V mých očích to však nesnižuje zásadně kvalitu celého díla. Ač to není kritérium pro hodnocení diplomových prací, podařilo se v rámci tohoto projektu získat netriviální výsledky, které v některých případech nepotvrzují dlouho tradovaná klišé o vlaštovkách a jejich parazitech. Získaná data bude navíc velice dobře možno zasadit do širšího kontextu srovnání se severoamerickým poddruhem vlaštovky, u něhož se uplatňují v pohlavním výběru jiné znaky nežli u našeho poddruhu. Předloženou práci hodnotím jednoznačně kladně, splňuje dle mého požadavky kladené na magisterské práce, a doporučuji ji k obhajobě.

Ve Studenci, 10.9.2017

Tomáš Albrecht